

SPIS TREŚCI TOMU II

18. Interwencje w stanach nagłych – Wojciech Gaszyński	593
18.1. Reanimacja i resuscytacja	593
18.2. Definicje	593
18.3. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	593
18.4. Podstawowe zabiegi podtrzymywania życia (ABC)	594
18.4.1. Utrzymanie drożności górnych dróg oddechowych	594
18.4.2. Rozpoczęcie sztucznego oddychania	594
18.4.3. Podjęcie masażu serca	596
18.5. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa prowadzona przez jednego i dwóch ratowników	597
18.6. Wytyczne Polskiej i Europejskiej Rady Resuscytacji	600
18.7. Ostra duszność krtaniowa	605
Pytania kontrolne	606
19. Nadciśnienie tętnicze – Jan Henryk Goch	607
19.1. Nadciśnienie tętnicze pierwotne	607
19.2. Nadciśnienie tętnicze wtórne	610
19.2.1. Nadciśnienie naczyniowonerkowe	610
19.2.2. Nadciśnienie tętnicze w przebiegu chorób nerek i układu moczowego	611
19.2.3. Nadciśnienie tętnicze w przebiegu chorób gruczołów wydzielania wewnętrznego	611
19.2.4. Inne przyczyny nadciśnienia	613
19.3. Leczenie nadciśnienia tętniczego	613
19.3.1. Leczenie niefarmakologiczne	613
19.3.2. Farmakoterapia	614
19.3.3. Nadciśnienie tętnicze oporne na leczenie	616
19.3.4. Leczenie przełomu nadciśnieniowego	617
19.3.5. Leczenie nadciśnienia tętniczego u kobiet w ciąży	618
19.3.6. Leczenie nadciśnienia tętniczego u chorych na cukrzycę	618
19.3.7. Leczenie nadciśnienia tętniczego u chorych w podeszłym wieku	619
19.4. Nadciśnienie tętnicze a choroby układu krążenia	619
Pytania kontrolne	619
20. Choroby układu endokrynnego i metaboliczne	621
20.1. Choroby tarczycy – Jolanta Kunert-Radek	621
20.1.1. Badania diagnostyczne w chorobach tarczycy	621
20.1.2. Nadczynność tarczycy	624
20.1.3. Niedoczynność tarczycy	627
20.1.4. Wole obojętne rozlane i guzkowe	628
20.1.5. Rak tarczycy	630
20.1.6. Zapalenia tarczycy	631
20.1.7. Incydentaloma tarczycy	633

20.2.	Choroby przysadki – <i>Jolanta Kunert-Radek</i>	633
20.2.1.	Oś podwzgórze–przysadka – główna rola w układzie endokrynnym	633
20.2.2.	Nadczynność przysadki	634
20.2.3.	Niedoczynność przysadki	638
20.2.4.	Incydentaloma przysadki	638
20.3.	Choroby kory nadnerczy – <i>Henryk Stępień</i>	639
20.3.1.	Regulacja czynności hormonalnej kory nadnerczy	639
20.3.2.	Niedoczynność kory nadnerczy	640
20.3.3.	Nadczynność kory nadnerczy	642
20.3.4.	Wskazania i przeciwwskazania do kortykoterapii	645
20.3.5.	Rakowiak	647
20.4.	Otyłość i jadłowstręt psychiczny – <i>Jan Komorowski</i>	648
20.4.1.	Otyłość	648
20.4.2.	Jadłowstręt psychiczny	651
20.5.	Pierwotna nadczynność gruczołów przytarczycznych – <i>Jan Komorowski</i>	652
20.6.	Cukrzyca – <i>Anna Mikołajczyk-Swatko</i>	653
20.6.1.	Epidemiologia cukrzycy	654
20.6.2.	Etiologia cukrzycy	654
20.6.3.	Rozpoznawanie cukrzycy	655
20.6.4.	Obraz kliniczny cukrzycy	656
20.6.5.	Leczenie cukrzycy	656
20.6.6.	Ostre powikłania cukrzycy	661
20.6.7.	Przewlekłe powikłania cukrzycy	661
20.6.8.	Szczególne problemy u chorych na cukrzycę	666
20.7.	Metaboliczne czynniki ryzyka miażdżycy – <i>Artur Mierzecki, Maciej Godycki-Ćwirko</i>	667
20.7.1.	Zaburzenia lipidowe	667
20.7.2.	Cukrzyca	668
20.7.3.	Otyłość i zespół metaboliczny	669
	Pytania kontrolne	670
21.	Problemy neurologiczne w praktyce lekarza rodzinnego – <i>Antoni Prusiński</i>	671
21.1.	Diagnostyka najczęstszych zaburzeń i zespołów neurologicznych	671
21.1.1.	Bóle głowy i twarzy	671
21.1.2.	Bóle barku	673
21.1.3.	Bóle okolicy krzyżowej	674
21.1.4.	Zaburzenia czynności ruchowych	674
21.1.5.	Zaburzenia przytomności	677
21.1.6.	Zaburzenia mowy	679
21.1.7.	Zaburzenia snu	680
21.1.8.	Zawroty głowy	681
21.2.	Podstawowe jednostki chorobowe w neurologii	682
21.2.1.	Choroby naczyniowe mózgu	682
21.2.2.	Urazy mózgu	686
21.2.3.	Guzy mózgu	687
21.2.4.	Zatrucia układu nerwowego	688
21.2.5.	Wybrane choroby zwyrodnieniowe i metaboliczne	689
21.2.6.	Stwardnienie rozsiane	691
21.2.7.	Padaczka	691
21.2.8.	Migrena i inne samoistne bóle głowy	693
21.2.9.	Uszkodzenia pojedynczych nerwów (mononeuropatie)	694
21.2.10.	Bólowe zespoły korzeniowe	696
21.2.11.	Polineuropatie	697
21.2.12.	Choroby mięśni i nerwowo-mięśniowe	698
21.2.13.	Zaburzenia neurologiczne w chorobach ogólnoustrojowych i narządów wewnętrznych	699
	Pytania kontrolne	702
22.	Choroby układu krwiotwórczego – <i>Tadeusz Robak, Krzysztof Chojnowski, Piotr Smolewski,</i> <i>Halina Urbańska-Ryś, Agata Wrzesień-Kuś</i>	703
22.1.	Najczęściej występujące niedokrwistości	703
22.1.1.	Objawy kliniczne niedokrwistości	703
22.1.2.	Klasyfikacja niedokrwistości	704
22.1.3.	Badania laboratoryjne	704
22.1.4.	Charakterystyka niedokrwistości	705

22.2.	Skazy krwotoczne	709
22.2.1.	Naczyniowe skazy krwotoczne	709
22.2.2.	Skazy krwotoczne małopłytkowe	711
22.2.3.	Skazy krwotoczne osoczowe	713
22.3.	Ostre białaczki	716
22.3.1.	Chemioterapia	718
22.3.2.	Odrębności leczenia ostrej białaczki promielocytowej	719
22.4.	Przewlekłe zespoły mieloproliferacyjne	719
22.4.1.	Przewlekła białaczka szpikowa	719
22.4.2.	Czerwieńca prawdziwa	721
22.4.3.	Nadpłytkowość samoistna	721
22.4.4.	Pierwotna mielofibroza	722
22.5.	Chłoniaki złośliwe	723
22.5.1.	Ziarnica złośliwa	725
22.5.2.	Przewlekła białaczka limfatyczna	727
22.5.3.	Szpiczak mnogi	727
	Pytania kontrolne	729
23.	Podstawy nefrologii – <i>Feliks Kacprzyk</i>	731
23.1.	Epidemiologia chorób układu moczowego	731
23.2.	Kłębuszkowe zapalenie nerek	732
23.3.	Śródmiąższowe zapalenie nerek	734
23.4.	Wielotorbielowatość nerek	735
23.5.	Choroby układowe	736
23.5.1.	Toczeń rumieniowaty układowy	736
23.5.2.	Układowe zapalenia naczyń	736
23.5.3.	Zespół Goodpasture’a	738
23.5.4.	Sarkoidoza	738
23.5.5.	Twardzina układowa (sklerodermia)	738
23.6.	Skrobiawica (amyloidozą)	739
23.7.	Nefropatia zaporowa	739
23.8.	Zatrucia	740
23.9.	Choroby nerek a nadciśnienie i cukrzyca	740
	Pytania kontrolne	741
24.	Choroby zakaźne – <i>Jan Kuydowicz</i>	743
24.1.	Zakres obowiązków i zadań lekarza rodzinnego wynikający z Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi	743
24.2.	Anginy i mononukleozą zakaźną	745
24.2.1.	Angina	745
24.2.2.	Błonica gardła	746
24.2.3.	Angina wirusowa	746
24.2.4.	Mononukleozą zakaźną	746
24.3.	Zakaźne zatrucia pokarmowe	747
24.4.	Choroby wątroby o etiologii wirusowej	748
24.5.	Grypa i zespoły grypopodobne	750
24.5.1.	Grypa	750
24.5.2.	Zespoły grypopodobne	751
24.6.	Robaczyce przewodu pokarmowego spotykane w Polsce	751
24.7.	Robaczyce tkankowe spotykane w Polsce	752
24.8.	Choroby zakaźne u kobiet w ciąży	753
24.9.	Profilaktyka poekspozycyjna wścieklizny i tężca	754
24.10.	Postępowanie lekarskie z osobą zakażoną HIV i(lub) chorą na AIDS	755
24.11.	Zasady profilaktyki chorób tropikalnych	756
24.12.	Zakaźne choroby skóry i tkanki podskórnej	758
24.13.	Gorączka o niejasnej przyczynie	760
24.14.	Choroba zakaźna jako choroba zawodowa	761
24.15.	Zasady leczenia przyczynowego	761
	Pytania kontrolne	762
25.	Podstawowe problemy gruźlicy płuc w praktyce lekarza rodzinnego – <i>Stanisław Stanek</i>	763
25.1.	Epidemiologia	763
25.2.	Etiopatogeneza	766
25.3.	Objawy i postaci kliniczne gruźlicy płuc. Rozpoznanie	766

25.4. Zasady leczenia przeciwprątкового	769
25.5. Zapobieganie gruźlicy płuc	770
25.6. Organizacja walki z gruźlicą	771
Pytania kontrolne	772
26. Zespół obturacyjnego bezdechu sennego – Dariusz Nowak, Piotr Białasiewicz, Maciej Król	773
26.1. Czynniki ryzyka OSAS	775
26.2. Rozpoznawanie OSAS	775
26.3. Leczenie OSAS	776
26.4. Następstwa nieleczonego OSAS	780
Pytania kontrolne	780
27. Zagadnienia psychiatryczne w praktyce lekarza rodzinnego	781
27.1. Ogólne zasady rozpoznawania zaburzeń psychicznych – Magdalena Kotlicka-Antczak	781
27.1.1. Zaburzenia funkcji poznawczych	781
27.1.2. Badanie psychiatryczne	784
27.2. Zaburzenia nerwicowe – Jolanta Rabe-Jabłońska	784
27.3. Zaburzenia afektywne – Jolanta Rabe-Jabłońska	786
27.4. Zaburzenia schizofreniczne i urojeniowe – Jolanta Rabe-Jabłońska	788
27.5. Zaburzenia osobowości – Paweł Melcer	790
27.6. Uzależnienie od alkoholu i substancji psychoaktywnych – Jolanta Rabe-Jabłońska	792
27.6.1. Uzależnienie od alkoholu	792
27.6.2. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych	793
27.7. Zaburzenia psychiczne spowodowane stanem somatycznym – Jolanta Rabe-Jabłońska	797
27.8. Zaburzenia odżywiania – Paweł Melcer	797
27.9. Zaburzenia psychiczne przebiegające z otępieniem – Iwona Kloszewska	799
27.10. Zasady postępowania z pacjentem psychiatrycznym w wieku podeszłym – Iwona Kloszewska	800
27.11. Upośledzenie umysłowe – Magdalena Kotlicka-Antczak	801
27.12. Zaburzenia związane ze stresem – Jolanta Rabe-Jabłońska	802
27.13. Bezsenna – Agnieszka Gmitrowicz	803
27.14. Praktyczne zasady psychofarmakoterapii i psychoterapii – Tomasz Sobów	804
27.14.1. Zasady prowadzenia psychofarmakoterapii	805
27.14.2. Miejsce psychoterapii w leczeniu zaburzeń psychicznych	806
27.15. Zasady postępowania w psychiatrycznych stanach nagłych – Tomasz Sobów	807
27.15.1. Pobudzenie i agresja	807
27.15.2. Postępowanie farmakologiczne w ostrych psychozach	807
27.15.3. Zagrożające powikłania psychofarmakoterapii	808
27.16. Aspekty prawne w psychiatrii – Janusz Pionkowski	809
27.17. Osoba zagrożona uzależnieniem – Maciej Godycki-Ćwirko, Artur Mierzecki	811
27.17.1. Pacjent palący tytoń	811
27.17.2. Pacjent nadużywający alkoholu	814
Pytania kontrolne	817
28. Podstawowe problemy dermatologii w praktyce lekarza rodzinnego	819
28.1. Zakażenia bakteryjne – Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska	819
28.1.1. Zapalenie mieszków włosowych	819
28.1.2. Czyrak	819
28.1.3. Róża	820
28.1.4. Liszajec zakaźny	820
28.1.5. Niesztowica	821
28.2. Gruźlica – Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska	821
28.2.1. Gruźlica toczniowa	821
28.3. Grzybice skóry – Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska	822
28.3.1. Grzybica skóry gładkiej	822
28.3.2. Grzybica stóp	822
28.3.3. Grzybica paznokci	822
28.3.4. Łupież pstry	823
28.4. Zakażenia pasożytnicze – Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska	823
28.4.1. Świerzb	823
28.4.2. Wszawica głowowa	824
28.5. Choroby wirusowe – Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska	824
28.5.1. Półpasiec	824
28.5.2. Opryszczka zwykła	825
28.5.3. Brodawki zwykłe	825

28.6.	Rumienie – <i>Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska</i>	826
28.6.1.	Rumień wielopostaciowy wysiękowy	826
28.6.2.	Toksyczna nekroliza naskórka	827
28.6.3.	Rumień guzowaty	827
28.7.	Atopowe zapalenie skóry	828
28.8.	Łuszczyca zwykła – <i>Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska</i>	828
28.9.	Choroby pęcherzowe – <i>Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska</i>	828
28.9.1.	Pęcherzyca	828
28.9.2.	Pemfigoid	829
28.9.3.	Opryszczkowe zapalenie skóry	830
28.10.	Choroby tkanki łącznej – <i>Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska</i>	830
28.10.1.	Zmiany skórne w przebiegu tocznia rumieniowatego	830
28.10.2.	Zmiany skórne w przebiegu zapalenia skórno-mięśniowego	831
28.10.3.	Twardzina układowa	831
28.10.4.	Twardzina ograniczona	832
28.11.	Owrzodzenie goleni	833
28.12.	Trądzik – <i>Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska</i>	833
28.13.	Nowotwory skóry – <i>Anna Woźniacka, Anna Sysa-Jędrzejowska</i>	834
28.13.1.	Rak podstawnkomórkowy	834
28.13.2.	Rak kolczystokomórkowy	835
28.13.3.	Czerniak złośliwy	835
28.14.	Choroby przenoszone drogą płciową – <i>Jolanta Dorota Torzecka</i>	836
28.14.1.	Kiła	836
28.14.2.	Rzeżączka	838
28.14.3.	Nierzeżączkowe zapalenie cewki moczowej	840
	Pytania kontrolne	841
29.	Wybrane zagadnienia z zakresu dermatologii estetycznej i dermatochirurgii – <i>Grażyna Broniarczyk-Dyla</i>	843
29.1.	Wstęp	843
29.2.	Zarys dziejów historycznych dermatologii estetycznej i dermatochirurgii	843
29.3.	Wybrane zagadnienia z dermatologii estetycznej	844
29.3.1.	Sucha skóra	844
29.3.2.	Procesy starzenia się skóry	844
29.3.3.	Zaburzenia barwnikowe	845
29.3.4.	Zmiany skórne związane z ekspozycją promieni UV	845
29.3.5.	Cellulit	847
29.4.	Wybrane zagadnienia z dermatochirurgii	847
29.4.1.	Peelingi i ich zastosowanie w leczeniu zmian chorobowych i wad kosmetycznych	847
29.4.2.	Zastosowanie laseroterapii w dermatologii	848
29.4.3.	Zastosowanie krioterapii i kriochirurgii w dermatologii	849
29.4.4.	Wykorzystanie toksyny botulinowej w lecnictwie dermatologicznym	849
	Pytania kontrolne	849
30.	Niektóre postacie grzybic – <i>Piotr Kurnatowski, Anna J. Kurnatowska</i>	851
30.1.	Grzybice układu oddechowego	851
30.1.1.	Grzybice nosa	851
30.1.2.	Grzybice zatok przynosowych	851
30.1.3.	Grzybice krtani	852
30.1.4.	Grzybice dolnych dróg oddechowych	853
30.2.	Grzybice układu pokarmowego	855
30.2.1.	Grzybice jamy ustnej	855
30.2.2.	Grzybice gardła	856
30.2.3.	Grzybice przełyku, żołądka i jelit	856
30.3.	Grzybice wieloogniskowe i uogólnione	857
	Pytania kontrolne	858
31.	Podstawowe choroby jamy ustnej – <i>Anna J. Kurnatowska, Piotr Kurnatowski</i>	859
31.1.	Choroby jamy ustnej przebiegające z zanikiem błony śluzowej	859
31.1.1.	Zapalenie kątów ust	859
31.1.2.	Zapalenie jamy ustnej protetyczne	859
31.1.3.	Zapalenie jamy ustnej w przebiegu cukrzycy	860
31.2.	Choroby jamy ustnej przebiegające z wytwarzaniem aft	860
31.3.	Zapalenie jamy ustnej ze zmianami martwiczo-wrzodziejącymi	860
31.3.1.	Zapalenie jamy ustnej białaczkowe	860
31.3.2.	Zapalenie jamy ustnej gruzlicze	860

31.3.3.	Zapalenie jamy ustnej kiłowe	861
31.4.	Zmiany w jamie ustnej w przebiegu AIDS	861
31.5.	Stomatodynia	862
31.6.	Ropień okołozębowy	863
31.7.	Stany przedrakowe	863
31.8.	Zapalenie jamy ustnej uczuleniowe	864
31.9.	Cuchnienie z ust	865
31.10.	Zaburzenia czynności stawów skroniowo-żuchwowych	866
	Pytania kontrolne	866
32.	Choroby reumatyczne – Irena Zimmermann-Górska	867
32.1.	Wprowadzenie	867
32.2.	Choroba zwyrodnieniowa stawów	867
32.3.	„Reumatyzm” tkanek miękkich	869
32.3.1.	Zapalenie tkanek w okolicy ręki	869
32.3.2.	Zespół bolesnego barku	870
32.3.3.	Zapalenie tkanek w okolicy stawu kolanowego	870
32.3.4.	Zapalenie tkanek w okolicy stawu skokowego i stopy	871
32.3.5.	Fibromialgia	871
32.4.	Uogólnione choroby tkanki łącznej	871
32.4.1.	Reumatoidalne zapalenie stawów	873
32.4.2.	Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów	873
32.4.3.	Toczeń rumieniowaty układowy	874
32.4.4.	Zespół antyfosfolipidowy	874
32.4.5.	Twardzina układowa	875
32.4.6.	Zapalenie wielomięśniowe	875
32.4.7.	Zapalenia naczyń połączone z martwicą	876
32.4.8.	Zespół Sjögrena	876
32.4.9.	Rumień guzowaty	877
32.5.	Spondyloartropatie	877
32.5.1.	Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa	879
32.5.2.	Reaktywne zapalenia stawów	880
32.6.	Zapalenia stawów związane bezpośrednio z zakażeniem bakteryjnym	882
32.7.	Zapalenia stawów wywołane przez kryształ	882
32.7.1.	Dna moczanowa	884
32.8.	Osteoporoza	885
32.9.	Choroby reumatyczne a ciąża	885
32.9.1.	Reumatoidalne zapalenie stawów	885
32.9.2.	Toczeń rumieniowaty układowy	886
32.9.3.	Zespół przeciwciał przeciwfosfolipidowych	886
32.9.4.	Leczenie farmakologiczne chorób reumatycznych w okresie ciąży i karmienia	886
32.10.	Choroby reumatyczne w podeszłym wieku	886
32.10.1.	Choroby, które wyłącznie lub najczęściej rozpoczynają się w wieku podeszłym	887
32.10.2.	Choroby o zwiększonej zapadalności w wieku podeszłym	887
32.10.3.	Choroby reumatyczne o „zmodyfikowanym” przebiegu w wieku podeszłym	888
32.10.4.	Choroby skojarzone z nowotworami złośliwymi	888
32.10.5.	Leczenie chorób reumatycznych w wieku podeszłym	888
	Pytania kontrolne	889
33.	Podstawowe choroby naczyń – Rafał Nizankowski	889
33.1.	Udar mózgu	891
33.2.	Chromanie przestankowe	894
33.3.	Niedokrwienie krytyczne	895
33.4.	Ostre niedokrwienie	896
33.5.	Zakrzepica żył głębokich	900
33.6.	Profilaktyka przeciwzakrzepowa	901
33.7.	Żylaki	902
33.8.	Owrzodzenia żylne	903
	Pytania kontrolne	903
34.	Problemy chirurgiczne w praktyce lekarza rodzinnego – Ryszard Markert	905
34.1.	Wprowadzenie	905
34.2.	Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego	906
34.3.	Kamica żółciowa	906

34.4.	Żółtaczka jako objaw	907
34.4.1.	Żółtaczka mechaniczna	907
34.4.2.	Wirusowe zapalenie wątroby	907
34.5.	Ostre zapalenie trzustki	907
34.6.	Niedrożność jelit	908
34.6.1.	Niedrożność wysoka	908
34.6.2.	Niedrożność niska	909
34.7.	Uwięźnięcie przepukliny zewnętrznej	909
34.7.1.	Przepuklina pachwinowa i udowa	910
34.7.2.	Przepuklina pępkowa	910
34.8.	Choroby sutka	910
34.9.	Choroby układu żylnego	911
34.9.1.	Zapalenie żył powierzchownych	911
34.9.2.	Zapalenie żył głębokich	911
34.9.3.	Żylaki kończyn dolnych	912
34.9.4.	Owrzodzenie goleni	912
34.9.5.	Zespół pozakrzepowy	913
34.10.	Proktologia	913
34.10.1.	Żylaki odbytu	913
34.10.2.	Szczelina odbytu	914
34.10.3.	Świąd odbytu	914
34.10.4.	Przetoka okołodbytnicza – ropień okołodbytniczy	914
34.11.	Chirurgia ambulatoryjna	914
34.11.1.	Zakażenia skóry i tkanki podskórnej	914
34.11.2.	Kończyna górna	915
34.11.3.	Kaszak	918
34.11.4.	Poiniekcyjny ropień pośladka	918
34.11.5.	Brodawki skórne	918
34.11.6.	Rak skóry	918
34.11.7.	Zranienia	918
34.11.8.	Kończyna dolna	919
	Pytania kontrolne	920
35.	Układ ruchu – uwagi praktyczne	921
35.1.	Wady wrodzone narządu ruchu – <i>Marek Synder</i>	921
35.2.	Wady postawy – <i>Marek Synder</i>	923
35.3.	Zmiany zwyrodnieniowe stawów – <i>Marek Synder</i>	924
35.3.1.	Zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego	924
35.3.2.	Zmiany zwyrodnieniowe stawu kolanowego	925
35.3.3.	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	925
35.3.4.	Zmiany zwyrodnieniowe stawu ramiennego	926
35.4.	Postępowanie po urazach narządu ruchu – <i>Andrzej Grzegorzewski</i>	926
35.4.1.	Postępowanie u pacjentów z opatrunkiem gipsowym	927
35.4.2.	Postępowanie po urazach więzadłowo-torebkowych	927
35.5.	Zmiany przeciążeniowe narządu ruchu – <i>Andrzej Grzegorzewski</i>	927
	Pytania kontrolne	928
36.	Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa – zespoły bólowe – <i>Andrzej Radek, Maciej Radek</i>	929
36.1.	Wprowadzenie	929
36.1.1.	Rola krążka międzykręgowego i jego patologia	929
36.2.	Postacie kliniczne choroby krążków międzykręgowych odcinka szyjnego	930
36.2.1.	Spondyloza szyjna	930
36.2.2.	Diagnostyka	931
36.2.3.	Leczenie operacyjne	932
36.2.4.	Algorytm diagnostyczno-terapeutyczny	933
36.3.	Odcinek piersiowy	933
36.4.	Postacie kliniczne choroby krążków międzykręgowych odcinka lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa	934
36.4.1.	Bóle okolicy krzyżowej	934
36.4.2.	Bóle okolicy krzyżowej a rwa kulszowa	934
36.4.3.	Spondyloza lędźwiowa – wąski kanał	935
36.4.4.	Leczenie operacyjne	935
36.4.5.	Postępowanie w zespołach bólowych odcinka L-S	937
	Pytania kontrolne	937

37. Problemy urologiczne w praktyce lekarza rodzinnego – Leszek Jeromin, Andrzej Prelich	939
37.1. Diagnostyka obrazowa w urologii	939
37.1.1. Ultrasonografia	939
37.1.2. Badania radiologiczne	940
37.2. Ropomocz	940
37.3. Krwimocz	940
37.3.1. Krwawienie z nerki	941
37.3.2. Krwawienie z moczowodów	941
37.3.3. Krwawienia z pęcherza moczowego	941
37.3.4. Krwawienia z gruczołu krokowego	942
37.3.5. Krwawienie z cewki moczowej	942
37.4. Kamica moczowa	942
37.5. Nowotwory nerek	943
37.6. Nowotwory pęcherza moczowego	943
37.7. Nowotwory jądra	944
37.8. Łagodny rozrost gruczołu krokowego	945
37.9. Rak stercza	946
37.10. Zatrzymanie moczu	947
Pytania kontrolne	947
38. Choroby z zakresu otorynolaryngologii w praktyce lekarza rodzinnego	949
38.1. Choroby ucha – Maciej Gryczyński, J. Bożydar Latkowski	949
38.1.1. Woskowina	949
38.1.2. Ciało obce w przewodzie słuchowym zewnętrznym	950
38.1.3. Czyrak przewodu słuchowego zewnętrznego	950
38.1.4. Zapalenie przewodu słuchowego zewnętrznego	950
38.1.5. Ostre nieżytowe zapalenie trąbki słuchowej	951
38.1.6. Przewlekłe nieżytowe zapalenie trąbki słuchowej	951
38.1.7. Ostre i przewlekłe zapalenie ucha środkowego	951
38.1.8. Uszkodzenie słuchu spowodowane hałasem	952
38.2. Sposoby ambulatoryjnej oceny sprawności części przedsionkowej układu równowagi – Alina Morawiec-Sztandera	955
38.2.1. Układ równowagi a narząd przedsionkowy	955
38.2.2. Przyczyny zawrotów głowy	955
38.2.3. Wywiad i badanie przedmiotowe	956
38.2.4. Badanie oczopląsu	958
38.2.5. Zalecane konsultacje	958
38.2.6. Diagnostyka ambulatoryjna	958
38.2.7. Testy wykonywane w pracowniach badania układu równowagi	960
38.3. Sposoby ambulatoryjnej oceny sprawności zmysłu słuchu – Alina Morawiec-Sztandera	961
38.3.1. Badanie słuchu za pomocą mowy	961
38.3.2. Orientacyjne badanie słuchu stroikiem	962
38.3.3. Badanie audiometryczne	964
38.3.4. Audiometria tonalna	964
38.4. Choroby nosa i zatok przynosowych – Maciej Gryczyński, J. Bożydar Latkowski	965
38.4.1. Niedrożność nosa	965
38.4.2. Krwawienia z nosa	965
38.4.3. Ostry nieżyt błony śluzowej nosa	967
38.4.4. Zapalenia zatok przynosowych	968
38.5. Choroby gardła – Maciej Gryczyński, J. Bożydar Latkowski	970
38.5.1. Ostre zapalenie gardła	970
38.5.2. Ostre zapalenie migdałków podniebiennych	970
38.5.3. Angina	971
38.5.4. Przewlekłe zapalenie migdałków podniebiennych	972
38.6. Choroby krtani – J. Bożydar Latkowski	973
38.6.1. Zasada badania przedmiotowego krtani	973
38.6.2. Zapalenia krtani	974
38.6.3. Gruźlica krtani	975
38.6.4. Nagła duszność krtaniowa	975
38.6.5. Nowotwory łagodne i złośliwe krtani	978
38.6.6. Urazy krtani	979
38.6.7. Porażenie strun głosowych	979
38.7. Problemy otolaryngologii dziecięcej – Andrzej Makowski	980
38.7.1. Niedrożność nosa	980
38.7.2. Zapalenie zatok	982

38.7.3.	Przerost migdałka gardłowego i migdałków podniebiennych	983
38.7.4.	Ostre podgłośniowe zapalenie krtani	984
38.7.5.	Ostre zapalenie ucha środkowego	985
38.7.6.	Diagnostyka uszkodzeń słuchu w okresie pre- i postlingwalnym	987
Pytania kontrolne		989
39. Okulistyka w praktyce lekarza rodzinnego – Mirosława Gralek		991
39.1.	Odcinek przedni oka	991
39.1.1.	Zapalenie błony naczyniowej	991
39.1.2.	Zapalenie spojówek	992
39.1.3.	Choroby dróg łzowych	993
39.1.4.	Choroby powiek	994
39.1.5.	Zapalenie rogówki	995
39.1.6.	Choroby soczewki	995
39.2.	Odcinek tylny oka	996
39.2.1.	Choroby siatkówki i nerwu wzrokowego	997
39.3.	Jaskra	998
39.4.	Inne choroby narządu wzroku	999
39.4.1.	Urazy oka	999
39.4.2.	Nowotwory złośliwe	999
39.4.3.	Wady refrakcji	1000
39.4.4.	Zaburzenia mięśni okoruchowych	1000
Pytania kontrolne		1001
40. Problemy choroby nowotworowej w praktyce lekarza rodzinnego – Janusz Pawłęga		1003
40.1.	Zagrożenie nowotworami złośliwymi i możliwości jego zmniejszenia	1003
40.1.1.	Częstość nowotworów złośliwych w Polsce	1003
40.1.2.	Trendy występowania nowotworów złośliwych w Polsce	1005
40.1.3.	Czynniki ryzyka zachorowania	1006
40.1.4.	Czas przeżycia chorych na nowotwory złośliwe	1009
40.1.5.	Możliwości zmniejszenia liczby zgonów	1011
40.2.	Współczesne metody diagnostyki nowotworów	1012
40.2.1.	Testy podatności na zachorowania na nowotwory złośliwe	1012
40.2.2.	Klasyczne podejście do rozpoznawania	1014
40.3.	Aktualne metody leczenia nowotworów	1017
40.3.1.	Podstawy chirurgii onkologicznej	1017
40.3.2.	Podstawy radioterapii	1018
40.3.3.	Podstawy leczenia systemowego	1021
40.3.4.	Leczenie wspomagające	1024
40.4.	Postępowanie w najczęstszych nowotworach złośliwych (2002–2003)	1026
40.4.1.	Niedrobnokomórkowy rak płuca	1026
40.4.2.	Drobnokomórkowy rak płuca	1027
40.4.3.	Rak piersi	1027
40.4.4.	Rak okrężnicy	1028
40.4.5.	Zaawansowany rak jelita grubego	1028
40.4.6.	Rak jajnika	1029
40.4.7.	Ziarnica	1030
40.4.8.	Agresywne chłoniaki nieziarnicze	1031
40.4.9.	Przerzuty z nieznanego ogniska pierwotnego	1032
40.4.10.	Rak odbytnicy	1033
40.4.11.	Rak pęcherza moczowego	1033
40.4.12.	Rak stercza	1034
40.4.13.	Czerniak skóry	1034
40.4.14.	Rak płaskonabłonkowy głowy i szyi	1035
Pytania kontrolne		1035
41. Wybrane zagadnienia toksykologii klinicznej – Lech Panasiuk		1037
41.1.	Epidemiologia ostrych zatruc	1037
41.2.	Postępowanie lecznicze w ostrych zatruciach	1038
41.3.	Najczęściej spotykane ostre zatrucia	1041
41.3.1.	Zatrucia lekami	1041
41.3.2.	Zatrucia alkoholami i glikolami	1043
41.3.3.	Zatrucia gazami	1044
41.3.4.	Zatrucia grzybami	1046

41.3.5.	Zatrucia środkami ochrony roślin	1047
41.3.6.	Zatrucia środkami żrącymi	1048
41.3.7.	Zatrucia narkotykami	1050
41.4.	Ośrodki toksykologiczne w Polsce	1051
	Pytania kontrolne	1052
42.	Podstawowe problemy rehabilitacji na potrzeby lekarzy rodzinnych – Jurek Olszewski	1053
42.1.	Metody lecznicze stosowane w rehabilitacji medycznej	1054
42.1.1.	Fizykoterapia	1054
42.1.2.	Masaż	1059
42.1.3.	Kinezyterapia	1060
42.2.	Wybrane zagadnienia z rehabilitacji medycznej	1062
42.2.1.	Zasady rehabilitacji chorych z zespołem pourazowego uszkodzenia pnia mózgu (neurologiczno-neurochirurgicznych)	1062
42.2.2.	Zasady rehabilitacji kardiologicznej	1063
42.2.3.	Zasady rehabilitacji oddechowej	1064
42.2.4.	Zasady rehabilitacji narządu ruchu	1065
	Pytania kontrolne	1066
43.	Zasady rehabilitacji uszkodzeń słuchu z uwzględnieniem głuchot – Elżbieta Malenda-Modzelewska, J. Bożydar Latkowski	1067
43.1.	Problemy foniatryczne u niedosłyszących	1067
43.2.	Uszkodzenie słuchu u dzieci oraz ich rehabilitacja	1068
43.3.	Uszkodzenie słuchu u dorosłych oraz podstawy rehabilitacji	1070
43.4.	Rehabilitacja głuchot	1072
43.5.	Zasady wykonywania niektórych operacji uszu	1074
	Pytania kontrolne	1075
44.	Wybrane zagadnienia medycyny sportowej na potrzeby lekarzy rodzinnych – Anna Jegier	1077
44.1.	Wpływ systematycznej aktywności ruchowej na organizm	1077
44.1.1.	Serce osoby wytrenowanej, serce sportowca	1077
44.1.2.	Wpływ aktywności ruchowej na narząd ruchu	1080
44.2.	Zasady orzekania o udziale w treningu fizycznym i aktywności ruchowej	1081
44.3.	Wydolność fizyczna organizmu podstawą programowania obciążeń treningowych	1082
44.4.	Medyczne aspekty sportu dzieci i młodzieży	1083
44.5.	Sportowe uszkodzenia narządu ruchu	1084
44.6.	Zalecenia aktywności ruchowej w promocji zdrowia i prewencji chorób przewlekłych	1087
	Pytania kontrolne	1088
45.	Zachowania samobójcze – Sławomir Krogulski	1089
45.1.	Wiadomości ogólne	1089
45.1.1.	Terminologia i klasyfikacja	1089
45.1.2.	Rozpowszechnienie, wybrane dane statystyczne	1090
45.2.	Obserwacje kliniczne i wskazówki praktyczne	1091
45.2.1.	Uwarunkowania i przyczyny samobójstw	1091
45.2.2.	Rola lekarza rodzinnego	1091
45.2.3.	Ocena ryzyka aktów autoagresji	1091
45.2.4.	Postępowanie i zagadnienia prawne w przypadku przymusowego leczenia w szpitalu psychiatrycznym	1092
45.2.5.	Samobójstwa a stosowane leki	1093
45.2.6.	Zachowania samobójcze u młodzieży	1093
45.2.7.	Samobójstwo a religia	1094
45.3.	Profilaktyka	1094
45.3.1.	Możliwości zapobiegania	1094
45.3.2.	Rola lekarza pierwszego kontaktu	1094
	Pytania kontrolne	1095
	Skorowidz	I

